

Handläggare
Annbritt Öqvist

Datum
2014-09-05

Diarienummer
BUN-2014-1300

Barn- och ungdomsnämnden

Verksamhetsplan 2015

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

att upphäva barn- och ungdomsnämndens beslut från den 28 augusti 2014, § 175,

att anta förslag till verksamhetsplan för 2015, samt

att överlämna planen till kommunstyrelsen,

Ärendet

Barn- och ungdomsnämnden har på basis av fastställd IVE 2015-2018 den 9-10 juni 2014 upprättat en verksamhetsplan. Planen är indelad per verksamhetsområde.

Mål och inriktning enligt IVE är inte nedbruten i nämndens uppdrag och budget. Barn- och ungdomsnämnden avser att efter det kommunala valet i september 2014 komplettera med uppdrag och budget för år 2015.

Det i planen som nu är **blått** är kopplade till de tabeller som är borttagna.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf direktör

Barn- och ungdomsnämnden

Postadress: Uppsala kommun, barn- och ungdomsnämnden, 753 75 UPPSALA

Besöksadress: Stationsgatan 12

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: barn-ungdomsnamnden@ uppsala.se

www. uppsala.se

Verksamhetsplan 2015

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Nämndens ansvarsområden.....	3
1.2	Nämndens verksamhetsplan.....	3
1.3	Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	3
2	Verksamhetsplan 2015.....	5
2.1	Förskola.....	5
2.2	Grundskola.....	7
2.3	Vård och omsorg om barn och unga med funktionsnedsättning.....	11
2.4	Fritid och kultur.....	12

1 Inledning

1.1 Nämndens ansvarsområden

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för barn och unga inom förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, fritids- och kulturverksamheter samt föreningsstöd. Nämnden har även det kommunala ansvaret för myndighetshandläggning för barn och unga i åldersgruppen 0-20 år med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL).

1.2 Nämndens verksamhetsplan

Kommunfullmäktige fattade i juni 2014 ett beslut om en ny nämndindelning. Det innebär att nämndens ansvarsområden kommer att föras över till nya nämnder från och med 1 januari 2015. Denna verksamhetsplan delar därför upp nämndens ansvarsområden på ett sätt som underlättar överföringen av varje ansvarområde till en ny nämnd.

Verksamhetsplanen ska visa vilka nödvändiga beslut nämnden behöver fatta för att säkerställa att kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Inriktning, verksamhet, ekonomi (IVE) 2015-2018 förverkligas 2015. Nämndernas verksamhetsplaner fungerar därmed som utgångspunkt för de nya nämnderna, som fattar beslut om sina egna verksamhetsplaner för 2015-2018 i början av 2015.

Nämndens verksamhetsplan är ett uppdrag till nämndens förvaltning att omsätta den i praktiken.

1.3 Nämndens ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska beräkningarna i verksamhetsplanen är preliminära och utgår från IVE 2015-2018 beslutad den 9-10 juni 2014. Barn- och ungdomsnämnden har tilldelats 3 727 701 tkr i kommunbidrag för 2015, en uppräknings i förhållande till 2014 med 126 433 tkr.

Inom grundskolan sker en kraftig ökning av antalet elever, från 20 910 elever i IVE 2014 till 21 567 elever i IVE 2015. Antalet barn inom förskoleverksamheten ökar marginellt år 2015.

I IVE 2015 tillförs nämnden 40 miljoner kronor för riktade insatser inom förskolan. Förstärkningar i budget görs dels för att minska barngrupperna i förskolan med 20 miljoner kronor samt att nämndens tillförs 20 miljoner kronor för att ge möjlighet för barn till föräldralediga och arbetslösa att få förskola 30 timmar per vecka. Insatserna beskrivs närmare vad gäller förutsättningar, behov och styrning under förskolans rubrik.

I nämndens budget för 2015 har antagits det prisindex för kommunal verksamhet som är framtagen av Sveriges kommuner och landsting (SKL). För år 2015 är pris- och löneökningar beräknade till 2,8 procent enligt prisindex.

I IVE 2015-2018 är utgångspunkten att nämndernas kostnadsutveckling måste komma ned till en nivå som ligger under tillväxten på skatteintäkter. Den kompensation som ges för pris- och löneökningar ligger på 1,0 procent för 2015.

Nämnden har redovisat ett överskott inom sina ansvarsområden de senaste åren. I prognosen per april förväntas ett resultat i balans.

Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	år 2014	år 2015	differens
Politik	1 413	1 423	10
Kultur och fritid	80 619	86 539	5 920
Förskola	1 309 267	1 343 330	34 063
Skolbarnsomsorg	209 139	216 713	7 574
Förskoleklass	151 923	148 782	-3 141
Grundskola	1 594 889	1 671 838	76 949
Obligatorisk särskola	82 105	85 037	2 932
Insatser enligt SoL	16 235	16 435	200
Insatser enligt LSS och LASS	155 678	157 604	1 926
Total	3 601 268	3 727 701	126 433

2 Verksamhetsplan 2015

2.1 Förskola

2.1.1 Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Alla barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö (mål 5). Andelen föräldrar som är trygga när deras barn vistas i förskolan ska öka från 94 till 95 procent. Medelvärde för andelen positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten ska öka från 85 till 86 procent.
- Utbildningsresultaten ska förbättras (mål 6). Förskolan utgör en grund för att lyckas i skolan. I det arbetet är satsningar på förskolor av hög kvalitet centralt. Störst betydelse för kvaliteten i förskolan har personalens utbildning och kompetens. Andelen årsarbetare med förskolläraryrket ska öka från 42 till 45 procent.
- Väl underbyggda och aktiva val gör att fler barn och elever hamnar i en verksamhet som passar just dem och deras familjer (mål 7). Andelen föräldrar som är nöjda med den förskoleplats barnet fått ska öka från 96 till 98 procent. Andelen föräldrar som är nöjda med förskolans öppettider ska öka.
- Minskad storlek på barngrupperna är en prioriterad fråga de kommande åren. 2013 var genomsnittet 17 barn per barngrupp i Uppsala.

Nämnden har tilldelats 1 343 330 tkr i kommunbidrag för år 2015, en uppräkningsförhållande till 2014 med 34 063 tkr. Förutom kommunbidraget tillkommer övriga intäkter i form av statsbidrag och föräldraavgifter.

Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	år 2014	år 2015	differens
Förskola	1 309 267	1 343 330	34 063
Total	1 309 267	1 343 330	34 063

Kommunbidraget är uppräknat med 4,1 procent per barn och år. I uppräknningen ingår de två särskilda satsningarna i IVE på 40 miljoner, vilket motsvarar 3,2 procent. I kommunbidraget ingår också cirka 5,8 miljoner kronor för höjda löner för förskollärare enligt tidigare kommunbeslut om lönepolitisk agenda 2014-2016.

För övriga kostnadsökningar återstår en uppräkningsförhållande på 0,9 procent per barn och år. De förväntade kostnadsökningarna uppgår till 2,8 procent 2015 enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Antalet barn totalt 1-5 år beräknas 2015 öka marginellt till totalt 12 474 barn mot 12 466 barn 2014.

Förskola	utfall år 2013	prognosår 2014	budget år 2015
Befolkning , ålder 1-5 år	12 610	12 548	12 474
Servicegrad i %	88,3%	89,2%	90,0%
Antal barn inom förskoleverksamhet	11 138	11 197	11 232

Servicegraden beräknas ligga på 90 procent under förutsättning att vårdnadsbidraget finns kvar. Vårdnadsbidraget påverkar servicegraden med cirka 1,9 procent.

I ersättningarna i IVE ingår följande statligt kommunutjämnande bidrag. Ersättningen ingår i både kommunala och fristående förskolors grundbelopp. Staten följer upp andelen 3-åringar som går i förskola och att de grundbelopp som utgör ersättning till både kommunala och fristående förskolor fördelas på likvärdiga villkor.

Statsbidrag Förskola

Kommunutjämnande statsbidrag som ingår i kommunala och fristående skolors grundbelopp.

Nationell styrning	Statsbidrag kronor	Uppföljning
Allmän förskola 3-åringar	9 000 000	
Barnomsorgspong	4 400 000	

2.1.2 Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

En ny nämndorganisation kommer att ge en ökad kontinuitet i utbildningssystemet och det gemensamma ansvaret för alla barn blir tydligare.

Kravet på lärarlegitimation för förskollärare införs 2015, något som får till följd att behovet av förskolechefer och personal i förskolan med adekvat utbildning ökar.

Hyreskostnaderna för de kommunala förskolelokalerna kommer under 2015 att höjas cirka 1-2 procent och ligger till grund för ersättningen till de fristående förskolorna. De kommunala förskolornas hyreskostnader för lokalerna är cirka 129 miljoner kronor och utgör 14 procent av budget. Hyresbidrag från nämnden kommer de närmaste åren att utbetalas till nybyggda förskolor som drivs i både kommunal och enskild regi. Maximalt hyresstöd är begränsat till sex månader.

2.1.3 Nuläge och framtida behov

De senaste tio åren har barngruppernas storlek varit i stort sett konstant med 17 barn per barngrupp på en övergripande nivå, men variationen mellan förskolorna är stor. 47 procent av avdelningarna har mellan 18 och 26 barn, varav de största avdelningarna som har mellan 21 och 26 barn utgör 20 procent. Förskolechefen har ansvaret för att barngruppernas sammansättning och storlek är väl fungerande och tillfredsställande för varje enskilt barn.

Personal med förskollärarexamen är dyrare än barnskötare, men andelen årsarbetare i förskolan med förskollärarexamen behöver öka för att kvalitet och resultat i förskolan ska hålla en fortsatt hög standard. Enligt IVE är målet för 2015 att antalet årsarbetare med förskollärarexamen ökar från idag 42 till 45 procent vilket innebär en kostnadsökning. Ambitionen är att inom de närmaste fyra åren komma upp till riksgenomsnittet 57 procent.

Som en följd av ökad kompetens hos personalen förväntas föräldrarna bli nöjdare med kvaliteten och resultaten i förskolan. Medelvärde för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten väntas öka från 85 till 90 procent under kommande period 2015-2018.

2.1.4 Nämndens styrning 2015

Nämnden ger förskolor tillgång till olika former av stöd för de barn som har behov av detta. Dessa stödinsatser gäller oavsett om barnet går i en kommunal eller fristående förskola. Det handlar till exempel om stöd till resursavdelningar, tilläggsbelopp för barn med omfattande behov av stöd och strukturstöd som är ett socioekonomiskt utjämnande stöd.

Extra stöd är också avsatt för att tillgodose omsorgsbehovet för barn vars föräldrar har arbeten med obekväma arbetstider på kvällar och helger. Här skjuter nämnden till extra resurser till förskolor som har öppet kväll, natt, helg och till de förskolor som har extra öppethållande utöver 10 timmar d v s hela ramtiden 12 timmar.

Nämnden ger också föräldrar som vill vara hemma längre med sina barn möjlighet till vårdnadsbidrag som utnyttjas för cirka 250 barn i Uppsala kommun.

För att nå målsättningen att 100 procent av Uppsalas föräldrar ska känna sig trygga när deras barn vistas i förskolan kommer ytterligare satsningar på förskolan att göras. Idag är 97 procent av föräldrarna trygga. För att öka tryggheten och nöjdheten satsas 2015 på framförallt högre kompetens och mindre barngrupper.

Med en särskild satsning om 20 miljoner kronor ska barngruppernas storlek minska under 2015. [För att förverkliga detta mål kan ändrade lokala riktlinjer krävas, alternativt kan riktade ekonomiska incitament ges till de förskolor där barngrupperna är som störst.](#) Att minska antalet barn i barngrupperna kan jämföras med målsättningen att minska antalet barn per årsarbetare. Idag är genomsnittet i Uppsala kommun 5,4 barn/årsarbetare i förskolan enligt SCB 2013. Bland jämförbara kommuner ligger antal barn per årsarbetare mellan 4,3 och 5,9. Riksgenomsnittet är 5,3.

En riktad satsning på 20 miljoner kronor görs även för att skapa likvärdiga villkor för alla förskolebarn. Barn till arbetslösa eller föräldralediga föräldrar kommer att erbjudas 30 timmar per vecka i förskolan från och med 1 september 2014.

2.2 Grundskola

2.2.1 Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Alla barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö (mål 5). Varje skola ska arbeta för att förebygga kränkningar. Kunskapsresultat och annan måluppfyllelse måste följas upp och analyseras både på skolnivå och på huvudmannanivå.
- Utbildningsresultaten ska förbättras (mål 6). Det är varje skolas ansvar att nå läroplanens mål och att underlätta individens väg genom utbildningssystemet.

- Väl underbyggda och aktiva val gör att fler barn och elever hamnar i en verksamhet som passar just dem och deras familjer. (mål 7). Uppsalas barn, elever och vårdnadshavare ska få saklig och objektiv information så att de kan välja mellan ett varierat utbud av inriktningar och driftsformer. Studievägledningen och kontakter med arbetslivet har en nyckelroll för att varje elev ska nå bästa möjliga resultat.
- Kunskapsresultaten i grundskolan ökar för både flickor och pojkar och resultatskillnaden mellan könen utjämnas.

Kommunbidraget 2015 för grundskolans alla verksamheter har ökat 0,2 procent per elev jämfört med 2014. Det motsvarar 211 kronor per elev. I uppräknningen ingår 10 miljoner kronor för höjda lärarlöner enligt tidigare kommunbeslut om lönepolitisk agenda 2014-2016.

Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	år 2014	år 2015	differens
Skolbarnsomsorg	209 139	216 713	7 574
Förskoleklass	151 923	148 782	-3 141
Grundskola	1 594 889	1 671 838	76 949
Obligatorisk sarskola	82 105	85 037	2 932
Total	2 038 056	2 122 370	84 314

De förväntade kostnadsökningarna uppgår 2015 till 2,8 procent enligt prisindex för kommunal verksamhet. Antalet elever inom grundskoleverksamheten förväntas öka från 20 910 elever år 2014 till 21 730 elever år 2015. Det ser olika ut för olika åldrar, antalet elever i förskoleklass minskar.

Kommunbidraget för fritidshem ökar från 209 139 tkr till 216 713 tkr, en ökning med 7 574 tkr. Antalet elever som finns inom fritidsverksamheten ökar. Kommunbidraget för grundskola 6-15 år ökar från 1 746 812 tkr till 1 820 620 tkr, en ökning med 73 808 tkr. Antalet elever ökar från 20 910 till 21 731 i IVE 2015 vilket innebär att kommunbidraget per elev ökar med 0,3 procent.

Kommunbidraget för grundsärskolan ökar från 82 105 tkr till 85 037 tkr. Antal elever inom grundsärskolan beräknas öka från 175 till 180 i IVE 2015, vilket innebär att kommunbidraget per elev ökar med 0,7 procent.

I IVE finns omnämnt ett statsbidrag på 50 miljoner kronor som skall satsas på de yngsta eleverna i grundskolan (F-3). Därutöver bedömer nämnden att en ny organisation med en samlad utbildningsförvaltning kommer att minska förvaltningskostnaderna med cirka 30 miljoner kronor. Hur förvaltningskostnaderna redovisas bestäms i samband med omorganisationen och ligger inte inom nämndens nuvarande ansvarsområde. Nämnden beräknar att statsbidraget för de yngsta eleverna samt den förväntade minskningen av förvaltningskostnaderna ger grundskolan möjlighet att klara kostnadsökningarna år 2015 utan att ambitionsnivån i inriktningsmålen minskas.

Förutom det omnämnda statsbidraget ovan ingår i ersättningarna i IVE följande statliga kommunutjämnande bidrag där staten förväntar sig ambitionshöjningar. Ersättningen ingår i både kommunala och fristående skolors grundbelopp och ger skolorna förutsättningar att uppfylla de statliga kraven.

Statsbidrag Grundskola

Kommuntjämnande statsbidrag som ingår i kommunala och fristående skolors grundbelopp.

Nationell styrning	Statsbidrag kronor	Uppföljning
För att täcka ökade kostnader för införandet av nationella prov i fler ämnen i år 6 och 9.	800 000	
För nytexaminerade lärares och förskollärares ettåriga introduktionsperiod med tidsbegränsad anställning och mentorsstöd.	2 500 000	
För elever i grundskola och grundsärskola som delvis behöver utbildning i specialskola och för utökad rätt till teckenspråk.	93 000	
För implementering av nya skollagen	973 000	
För införande av betyg från åk 6 i grundskola och grundsärskola	2 440 000	
För en utökning av den garanterade undervisningstiden i matematik med en timme per vecka i tre årskurser.	6 930 333	
För rektorsutbildning	133 000	
För rättning av nationella ämnesprov	800 000	
För modersmål i finska och jiddish	266 000	

2.2.2 Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

En ny nämndorganisation ger ökad möjlighet till kontinuitet i utbildningssystemet. Det gemensamma ansvaret blir tydligt liksom uppdraget att skapa förutsättningar för eleverna att lämna grundskolan med godkända betyg. Den nya organisationen med det samlade ansvaret ger goda förutsättningar för kvalitetsförbättringar.

Grundskolans elevantal kommer att öka kraftigt under planperioden vilket innebär att fler lärare kommer att behöva rekryteras och att elevplatserna behöver utökas. Andra omvärldsförändringar som påverkar nämndansvaret på sikt är att regeringen utreder att förlänga skolplikten till tio år med början vid sex års ålder och elever som saknar behörighet till gymnasiet kommer att erbjudas att få gå ytterligare ett år i grundskolan. Regeringen utreder även att införa obligatorisk sommarskola för elever som saknar godkänt betyg i enstaka ämne, så att de ska bli behöriga till ett nationellt program. Om förslaget blir verklighet kommer det att beröra drygt 200 elever i varje årskull.

2.2.3 Nuläge och framtida behov

Uppföljning och analys visar på fortsatta tydliga kvalitetskillnader och bristande likvärdighet i utbildningen. Den genomsnittliga meritpoängen för gruppen elever med högutbildade föräldrar har ökat de senaste åren i de skolor som har resultat som ligger över riksgenomsnittet samtidigt som resultatet är oförändrat i skolorna som inte når upp till riksgenomsnittet. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde har på en övergripande nivå ökat mer än flickornas de senaste åren vilket innebär att skillnaden mellan pojkars och flickors resultat har minskat.

Nämndens resursfördelning beräknas utifrån klart definierade behov bland eleverna. Resurserna behöver på ett tydligare sätt användas till de elevgrupper som de är tänkta att

användas till. Det finns ett behov av att ta de variationer som finns både på skolnivå och på kommunnivå på allvar och att vidta åtgärder för att förbättra kvaliteten i utbildningen utifrån uppföljning och analys i relation till kända framgångsfaktorer baserade på forskning och beprövad erfarenhet.

Eleverna känner sig trygga på en övergripande nivå samtidigt som det finns flera skolor där eleverna inte upplever en kultur fri från kränkningar och trakasserier. Uppföljning och analys visar att i skolor där eleverna är delaktiga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling upplever eleverna också i hög grad att alla elever är lika mycket värda. De upplever också i större utsträckning att de vuxna reagerar vid kränkande behandling. Det finns ett behov av ett intensifierat arbete för likabehandling och jämställdhet och ett mera medvetet arbete med att öka förståelsen för demokratiska värderingar. Eftersom det finns skolor i Uppsala som arbetar framgångsrikt med både kvalitet och likabehandling anser nämnden att förutsättningarna för att skolor ska lära av varandra är goda. Syftet med nämndens återkoppling är att ge skolorna möjligheter att jämföra sig med andra och över tid och därigenom identifiera utvecklingsområden för att vidta relevanta åtgärder.

2.2.4 Nämndens styrning 2015

För att eleverna ska vistas i en trygg miljö och ges behörighet till gymnasieskolan och därigenom möjlighet till vidare studier eller arbete, behöver varje elev ges möjlighet till en god kunskapsutveckling utifrån sina förutsättningar och behov. Det kräver enligt nämnden ett medvetet arbete med läroplansuppdraget i varje skola och kvalificerade uppföljningar och analyser av resultaten, både på skol- och kommunnivå. Nämnden anser vidare att arbetet med medvetna satsningar i tidig ålder kan utvecklas. De yngre elevernas kunskaper ska följas upp tidigt och deras behov tillgodoses. I samverkan med föräldrar utarbetas gemensamt åtgärder för att eleven ska nå målen. Genom tidiga uppföljningar och medvetna åtgärder halkar inte någon elev efter utan alla har nått, eller väl nått, målen i årskurs 6 och man kan minska extra insatser i årskurserna 7-9.

Att ha lågutbildade föräldrar eller att man kommer från en mer eller mindre fattig del av världen ska inte begränsa elevernas möjligheter att nå målen. Inte heller att man nyligen kommit till Sverige eller att man har en grav funktionsnedsättning. Därför kompenserar nämnden skolorna för att de ska kunna stödja dessa elevgruppers undervisning i skolan i form av strukturersättning, ersättning för nyanlända, ersättning för modersmålsundervisning och genom tilläggsbelopp.

Att vara i behov av ett specifikt stöd ska inte heller begränsa elevernas möjligheter att nå målen och tillgången till stödet ska finnas oavsett vilken skola eleven går i. Nämnden ger tillgång till stöd för elever i både kommunala och fristående skolor. Det handlar om konsulter med specialistkompetenser, resursenheter, mottagningsenhet för nyanlända, samordning av språkundervisning, stöd till familjehemsplacerade och HVB-placerade barns skolgång samt till utredningshem och socialpsykiatriska utredningar.

Eleverna ska kunna göra väl grundade val av utbildning utifrån goda kunskaper om utbildningar som passar just dem. För att ge alla elever möjlighet till ett fritt val ersätter nämnden för busskort till vald skola. Kostnaden för ett busskort har under vårterminen ökat med 4,9 procent jämfört med föregående år. Antalet busskort har ökat med 475 busskort.

Kontakterna med arbetslivet behöver utvecklas. Eleverna behöver tidigt få kunskap om arbetslivets villkor, om anställningsbarhet och om villkoren för samhällets demokratiska grundprinciper. Eleverna ska ha tillgång till studie- och yrkesvägledning från årskurs 1 och genom hela grundskolan. Det är väsentligt att elevernas valmöjligheter inför val av program i gymnasieskolan tydliggörs och förbättras så att färre elever hoppar av eller tvingas byta vald gymnasieutbildning.

2.3 Vård och omsorg om barn och unga med funktionsnedsättning

2.3.1 Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Inom vård och omsorg ska den enskilde ges valfrihet vilket ökar möjligheterna för människor att vara delaktiga och ha inflytande.
- Löpande uppföljning och utvärdering är en grundförutsättning för ett väl utvecklat kvalitetsarbete.

Kommunbidraget uppgår 2015 till 174 039 tkr, vilket är en ökning med 1,2 procent inklusive volymförändring. Den låga uppräkningsgraden kan innebära underskott i budget, eftersom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag där behovet hos den enskilde styr över insatsen. Kostnadsökningar hos interna och externa utförare beräknas till cirka 2,8 procent. Uppräkningsgraden innebär en skillnad på 1,6 procentenheter vilket motsvarar 2 600 tkr.

Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	år 2014	år 2015	differens
Insatser enligt SoL	16 235	16 435	200
Insatser enligt LSS och LASS	155 678	157 604	1 926
Total, vård och omsorg	171 913	174 039	2 126

Kostnaden för bostadsanpassning varierar stort över åren. Det innebär att denna budgetpost blir något osäker.

Kostnaderna för insatsen bostad med särskild service samt elevinackordering ökade under hösten 2013. Många av de nya besluten kräver omfattande insatser och är mycket kostnadskrävande. Kostnaden för bostad med särskild service för en person kan variera från 1 300 tkr till 6 100 tkr. Dessutom tillkommer vitesförelägganden från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för inte verkställda beslut.

I jämförelse med andra kommuner tycks Uppsala ha en lägre andel invånare 0-22 år som har LSS-insatser och lägre kostnader för LSS per invånare och per brukare.

2.3.2 Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Personlig assistans har ökat de senaste åren. Personlig assistans enligt ASS finansieras av kommunen de första 20 timmarna i veckan och resterande av Försäkringskassan. Försäkringskassan gör restriktivare bedömningar än kommunen, vilket ger kommunen ökade kostnader då personens behov av assistans enligt LSS kvarstår.

I dag fastställs diagnosen neuropsykiatriska funktionshinder till fler personer än tidigare. Det beror på att den nya diagnosen autismspektrum innefattar fler kriterier än tidigare. Konsekvensen blir att insatser enligt LSS ökar.

Arbetsgivare och fackföreningar har på nationell nivå tagit fram en överenskommelse som syftar till att säkerställa hög kvalitet i offentligt finansierad vård och omsorg. Överenskommelsen syftar till att allmänhetens insyn ska förbättras. Information ska publiceras på ett sätt som möjliggör insyn för allmänheten och för brukare att jämföra kvalitet och se att resurserna används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt, något som nämnden ser positivt på.

2.3.3 Nuläge och framtida behov

I förslaget till IVE finns ett inriktningsmål angivet för vård och omsorg om funktionshindrade. Målet är att öka antalet verksamhetsområden där lagen om valfrihetssystem (LOV) kan tillämpas. Nämnden har sedan 2013 utrett möjligheterna för Uppsala kommun att införa LOV för insatsen korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år och korttidvistelse och korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Dagens ökade specialisering inom vård och omsorgssektorn samt mångfalden av utförare ställer allt högre krav på professionerna att kunna samverka för att ge bra vård och behandling. Under året genomfördes 165 insatser i form av Samordnad individuell plan (SIP) i kommunen. För nämndens ansvarsområde handlade det om 49 ärenden, där 22 ärenden var nya och 27 ärenden gällde uppföljning av befintliga insatser. De nya ärendena fördelade sig på 12 flickor och 10 pojkar och de uppföljande på 7 flickor och 20 pojkar. En bra samordning och samverkan mellan aktörerna är ett stort stöd för utveckling samt hjälp för familjerna och barnet. En fungerande samverkan förenklar för den enskilde att få sina behov tillgodosedda.

2.3.4 Nämndens styrning 2015

Riktlinjerna för barn och ungdomar med funktionsnedsättning har reviderats utifrån gällande rättspraxis. Målet är att skapa större enhetlighet i synsätt och bedömningar och i förekommande fall ange en ambitionsnivå för insatser riktade till barn och ungdomar. Detta förväntas leda till en mer likvärdig bedömning.

2.4 Fritid och kultur

2.4.1 Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Ett rikt kulturutbud ger barn och ungdomar möjlighet till eget skapande och kulturupplevelser. Barn och ungas delaktighet i utformningen av olika verksamheter prioriteras. Unga kulturutövare ska välja att utbilda sig och bedriva sin profession i Uppsala. Barn och ungdomar ges möjlighet att omsätta sina idéer till handling i fritidsverksamheten.
- Upplevelsen av likabehandling, trygghet och trivsel i verksamheterna bidrar till att stärka barns och ungdomars självkänsla och hälsa. Barn och ungdomar möter en främjande och förebyggande kultur i fritidsverksamheterna. Ett drogfritt nöjesutbud och mötesplatser för ungdomar stärks.

- Ideellt engagemang leder till trygghet och tillit mellan medborgarna. Samverkan med ideella krafter är viktig när staden utvecklas. Partnerskap mellan ideella organisationer och kommunen leder till nya lösningar.
- Vid utvecklingen av såväl stad som landsbygd ska frågor om kultur, idrott och fritid tas med i planeringen från början, som en väsentlig del i samhällets attraktivitet. Samverkan mellan ideella krafter inom olika kultur- och fritidsverksamheter sker när staden utvecklas. I samverkan mellan kommunen och lokala föreningar utvecklas lokala kulturcentrum i Sävja och Gottsunda.

De fasta nettokostnaderna förväntas öka med cirka 2,8 procent. Avtalen med kommunala och externa producenter skrivs upp med 2 procent. Inga uppdrags- eller volymförändringar av uppdrag och avtal vidtas. Föreningsbidragen skrivs upp med 2 procent.

Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	år 2014	år 2015	differens
Fritid och kultur	80 619	86 539	5 920
Total	80 619	86 539	5 920

Kultur- och fritidsverksamheten har tillförts 5 114 tkr, varav 4 130 tkr avser Sävja kulturcentrum. Sävja kulturcentrum startar med oförändrat uppdrag. Medel avsätts i budget till ungdomsverksamheten i Gottsunda kulturhus. Budgetutrymme för nya uppdrag och insatser är begränsat.

2.4.2 Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Uppsala genomgår en expansiv bostadsutbyggnad samtidigt som antalet barn och ungdomar i verksamhetsområdets målgrupper ökar under planeringsperioden. Det betyder att efterfrågan på fritids- och kulturverksamhet kommer att öka under de närmaste åren.

I en ny nämndorganisation behöver möjligheten till ett samlat främjande och förebyggande arbete inom fritids- och kulturverksamhet initieras, där samordnade insatser med en social inriktning uppmärksammas. Samverkanslösningar för kostnadseffektiva insatser till målgrupperna måste förtydligas.

Uppsala Industrihus höjer hyrorna med mellan 12-31 procent för Ungdomens Hus, Grand och Disponentvillan med motsvarande cirka 500 tkr. Ytterligare hyreshöjningar har aviserats för 2016. Utrymme finns inte i budget för höga hyreskostnadsökningar. Det innebär att en allt större andel av budgeten kommer att gå till hyror.

Den frivilliga musikundervisningen har idag differentierade avgifter beroende på utförare. Likvärdighet bör gälla för alla elever och samma avgiftssystem tillämpas. För detta behöver medel tillföras budget och regleras i IVE med 600 tkr. Finansiering saknas 2015.

År 2012 överfördes kostnadsansvaret för skolornas sporthallar/gymnastiksalor från barn- och ungdomsnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden till idrotts- och fritidsnämnden. En reglering gjordes av skolornas kostnader, men inte för fritidsgårdar och fritidsklubbar vilket har inneburit att idrotts- och fritidsnämnden begär en hyresersättning motsvarande 1 000 tkr per år av fritidsgårdarna och fritidsklubbarna. En konsekvens av kravet

på hyresersättning är att fritidsverksamheterna inte längre bedriver idrotts-, lek- eller motionsverksamhet i sporthallarna vilket påverkar nämndens uppdrag om hälsa och motion.

2.4.3 Nuläge och framtida behov

På kommunnivå uppvisar fritidsverksamhetens samlade enkätresultat totalt ett gott resultat. Andelen barn och unga som är nöjda med verksamheterna utgör i genomsnitt 86 procent för fritidsklubbar och 89 procent för fritidsgårdar. Resultaten visar att utvecklingen gått framåt jämfört med 2012. Fritidsverksamheten har i uppdrag att utarbeta handlingsplaner för att öka måluppfyllelsen till minst 90 procent. Kultur- och musikskoleverksamheten uppvisar ett resultat på i genomsnitt 84 procent. Resultaten för delaktighet och lärande ska öka i samtliga fritidsverksamheter.

En expansiv bostadsutbyggnad tillsammans med en ökning av antalet unga i målgrupperna ökar behovet av fler mötesplatser med fritids- och kulturaktiviteter. Budgetutrymmet till nya insatser är begränsat. Det gäller framför allt drogfria nöjesutbud och nya mötesplatser för ungdomar. IVE saknar för ansvarsområdet relevanta inriktningsmål och indikatorer.

Ungas deltagande i fritids- och kulturverksamhet utifrån egna intressen är en viktig friskfaktor. Andelen inskrivna barn i fritidsklubbar har ökat med 19 procent sedan 2012. Fritidsgårdar och fritidsklubbar finns i flertalet stads- och landsbygdsdelar. Deltagandet i fritidsklubbarna varierar mellan stadsdelarna, från sex procent av aktuell befolkningsgrupp i Gottsunda till 98 procent i Svartbäcken/Tunabackar.

2.4.4 Nämndens styrning 2015

För en mer likvärdig tillgång till fritidsverksamhet har nämnden beslutat att två nya fritidsklubbar ska starta årligen under perioden 2013-2015 varav en i Gottsunda. Gottsunda kulturhus startar 2014. Utbudet av fritidsaktiviteter ökar för ungdomar genom bland annat riktat stöd till ideella organisationer. Nämnden har via upphandling av musikskolans kö ökat tillgängligheten till frivillig musikundervisning.

Fritidsverksamheten bidrar med sina nätverk och samverkan mellan kommunala verksamheter och ideella organisationer till en positiv stadsutveckling. Stöd till ideella organisationer ges för att öka utbudet av fritidsaktiviteter, ungas eget val och tillgängligheten till fritidsverksamhet. Eftersom fritidsklubbsverksamheten ska vara tillgänglig för alla barn ska reglementet vad gäller anvisningar för tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av särskilt stöd ändras till att även omfatta fritidsklubbsverksamheten.

Nämnden beslutade 2013 om nya bidragskriterier där jämställdhet är ett prioriterat kriterium vid tilldelning av föreningsbidrag. Utifrån arbetet med jämställdhetsintegrering ska föreningar som beviljas bidrag redovisa antalet deltagare uppdelat på kön. Inom fritidsgårdsverksamheten ska andelen flickor öka.

Sävja kulturcentrum startar 2015. Partnerskap med syfte att samordna insatser mot utanförskap mellan kommunen och ideella organisationer ska utvecklas vid Sävja kulturcentrum och Stenhagens Bildnings- och kulturcentrum. Föreningar och ideella organisationer ska ges möjlighet att etablera verksamhet vid Sävja kulturcentrum. [Uppdraget genomförs med omfördelning inom budget.](#)

Nämndens styrning och uppföljning av fritidsgårdar, fritidsklubbar och frivillig musikundervisning utgår från en beprövad uppföljningsmodell som ska utökas till att även omfatta övrig fritidsverksamhet. Uppföljningen uppmärksammar kärnvärden som nolltolerans mot trakasserier och kränkningar och allas lika värde i fritidsverksamheterna. Enheter som har låga resultat ska redovisa åtgärdsplaner för resultatförbättring.

Kontakt

Barn- och ungdomsnämnden

Postadress: Uppsala kommun, barn- och ungdomsnämnden, 753 75

UPPSALA

Besöksadress: Stationsgatan 12

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: barn-ungdomsnamnden@ uppsala.se

www. uppsala.se

